

Как да разпознаем фалшивите новини

„Фалшивите новини“ и дезинформацията – информация, умишлено манипулирана с цел заблуждаване на хората – се превръщат във все по-забележимо световно явление. Социалните медии със своите инструменти за персонализиране улесняват разпространяването на недостоверна информация. Те често използват емоции, за да привлекат вниманието и да генерират кликове по икономически или идеологически съображения. Макар и млади, хората, които се ориентират добре в цифровите технологии, трудно успяват да идентифицират манипулираните новини. Забележително е, че шест от десет споделени в социалните медии новини дори не са прочетени от споделилия ги потребител. Около 85% от европейците виждат „фалшивите новини“ като проблем в собствената си страна, а 83% – като проблем за демокрацията като цяло. Този компас ще Ви помогне да се ориентирате в океана от информация и да намерите пътя си през вълни от лъжи и дезинформация.

1. ПРОВЕРЕТЕ СЪДЪРЖАНИЕТО

Точни ли са фактите и цифрите?
Тенденциозна ли е статията? Един надежден медиен източник публикува едностранчивите мнения, където им е мястото – в раздела за мнения, а не при новинарските статии.

2. ПРОВЕРЕТЕ МЕДИЯТА

Познавате ли я? URL-ът изглежда ли странно? Проверете раздела „За нас“. Кой стои зад нея? Кой я финансира? Проверете и какво казват други (надеждни) източници.

3. ПРОВЕРЕТЕ АВТОРА

Съществува ли изобщо такъв човек? Ако е уважаван журналист, винаги ще намерите информация за него. Ако авторът е измислил името си (или не го е посочил), останалото също е вероятно да бъде фалшиво.

4. ПРОВЕРЕТЕ ИЗТОЧНИЦИТЕ

Използва ли авторът надеждни източници (например утвърдени и уважавани медии)? Цитираните експерти истински специалисти ли са? Ако за новината са използвани анонимни (или никакви) източници, тя може да бъде фалшива.

5. ПРОВЕРЕТЕ СНИМКИТЕ

Изображенията са впечатляващи и лесно се манипулират. Чрез търсене на дадено изображение в търсачките може да се разбере дали то е било използвано преди в различен контекст. Плъгинът⁽¹⁾ може да Ви помогне да разберете дали видеоклиповете или снимките са били манипулирани.

8. СТАНЕТЕ ЕДИН ОТ „ЛОВЦИТЕ НА МИТОВЕ“⁽²⁾

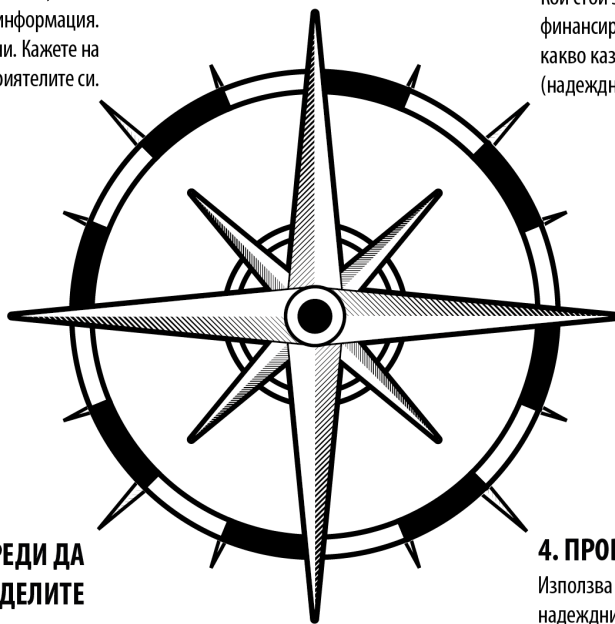
Информирайте се за най-новите трикове и истории, използвани от тези, които разпространяват дезинформация. Докладвайте фалшивите новини. Кажете на приятелите си.

7. ПОСТАВЕТЕ ПОД ВЪПРОС СОБСТВЕНИТЕ СИ ПРЕДУБЕЖДЕНИЯ

Понякога новината е прекалено добра или забавна, за да бъде вярна. Поемете дълбоко дъх, сравнете я с надеждни източници и запазете трезвия си разсъдък.

6. ПОМИСЛЕТЕ, ПРЕДИ ДА СПОДЕЛИТЕ

Новината може да е изкривяване на реални или стари събития – или да бъде сатира. Заглавието би могло да бъде формулирано така, че да предизвиква силни емоции. Ако дадено събитие е реално, надеждните медии ще го отразят.

1) Изтеглете плъгина от [проект InVID](#).

2) Например следвайте [@EUvsDisinfo/@EUvsDisinfo](#), [@DFRLab/@DFRLab](#) или [@StopFakingNews/@stopfakeukraine](#)
Това е преработена версия на съобщение „Накратко“, публикувано през март 2017 г.

